

Mitt liv i Nacka sedan 1930

Minnen och funderingar i ord och bild

PER-JOHAN LYRNER

Förord

Visst känns det förunderligt eller märkligt att från tiden då jag var en liten pojke på 1930-talet, senare som tonåring, som vuxen och slutligen som pensionär få skriva ner minnen från ett långt liv. Bara detta att ha fått uppleva Nackas förändring från glesbygd med levande jordbruk till dagens tätort! Under alla dessa år har jag varit mantalsskriven i Nacka.

Som barn kretsade mitt och jämnårigas liv i huvudsak kring ett begränsat revir för aktiviteter. Men med senare påverkan av föräldrar, intressanta lärare, av litteratur om Nacka och många andra influenser vidgades intresset för både Nacka och för världen i stort. På punkt efter punkt inser jag att under dessa dryga åttio år har samhället genomgått genomgripande förändringar och då särskilt gällande det vanliga folkets levnadsförhållanden.

Antingen vi vill eller ej, kommer förändringarna att fortsätta. Själv undrar jag, hur ska livet utformas i det nya samhället?

Under mitt nertecknande av minnen har jag haft vissa svårigheter att begränsa mig till de episoder och händelser, som kan vara av allmänt intresse? Hoppas dock att jag träffat någorlunda rätt.

Här följer några frågor, som på ett häpnadsväckande sätt belyser förändringen under min levnad i Nacka:

Hur ska till exempel en ung människa av idag kunna föreställa sig hur en åkare Svensson plogade vägarna i Nacka med en stålskodd träplog dragen av sin trogna häst?? Det var tungt för hästen och tyvärr fick piskan användas ibland.

Eller kan någon föreställa sig hur jag som

barn rodde över dåvarande Långsjön (Sicklasjön) för att köpa mjölk vid Lillsickla gård, som då var ett levande jordbruk?

Eller, att Lillsicklas specialitet vid denna tid var att såga upp isstycken från Sicklasjön, som sedan levererades med hästvagn till Stockholm påföljande sommar efter att ha förvarats i så kallad isstack*. Vem skulle kunna tro att Sicklasjöns is kylde restauranggästernas groggar och affärernas mjölk och kött.

Alla våra gamla före detta jordbruksfastigheter, Sickla, Järta, Duvnäs, Nacka gård och Skuru är ett minne blott. Bit för bit etablerade sig flera framgångsrika företag, Atlas Copco, De Laval, Casco, Kvarnindustrier och så vidare.

Nu är även denna industriepok bara ett minne. Nacka ska förvandlas till »riktig stad», Sveriges glesbygd ska bli ännu glesare, Nacka tätare, men det är tydligen bara att hänga med.

Min önskan med mitt berättande är dock att den som läser följande kapitel ska få en inblick i en vanlig Nacka-pojkes uppväxtförhållanden och vuxenliv. På så vis skapas förhoppningsvis en förståelse för förfluten tid men också för utvecklingen i en omdanande nutid.

Vid nertecknandet av mina minnen har jag ganska ingående skildrat mina underbara föräldrars bakgrund och levnadsvillkor. Den tacksamhet jag alltid känt mot dem kommer med tydlighet att framgå i följande text.

Per-Johan Lyrner

* *Isstack = staplade isstycken, övertäckta med sågspån, som förhindrade avsmältning.*